

Bernardina Petrović

Dunja Vranešević

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Ivana Lučića 3, HR-10000 Zagreb

bernardina.petrovic@ffzg.hr, dunja.vranesevic@gmail.com

GLAGOLSKE NATUKNICE U PRVIM ČETIRIMA IZDANJIMA (¹1951., ²1958., ³1962., ⁴1966.) *RJEČNIKA* *STRANIH RIJEČI* BRATOLJUBA KLAJĆA

Rječnik stranih riječi Bratoljuba Klaića prepoznat je kao ozbiljan, pouzdan i relevantan priručnik ne samo u stručnim krugovima nego i u širokome krugu zainteresiranih korisnika. Razlogom je takve posvemašnje zainteresiranosti nedvojbeno njegova obavijesnost i preglednost, ali i prikladnost leksikografske obradbe. Dobar dio rječničkoga korpusa Klaićeva *Rječnika* čine glagolske natuknice koje se u rječničkome članku obrađuju kao polazna i kao izvedena natuknica. U radu se razmatraju glagolske natuknice obrađene u prvim četirima izdanjima (¹1951., ²1958., ³1962., ⁴1966.) jer su to jedina izdanja s Klaićevim autorskim potpisom. Propituje se status glagolskih natuknica u rječničkoj makrostrukтури, ustroj rječničkoga članka s glagolskom natuknicom kao polaznom ili izvedenom natuknicom te osobito primarne i sekundarne podatke o natuknici koji prikazuju prozodijske, morfološke, rječotvorne, etimološke, stilske, terminološke i semantičke obavijesti o glagolskoj natuknici.

1. Uvod

U hrvatskoj leksikografiji nema previše tako dobro ustrojjenih leksikografskih priručnika kao što je Klaićev *Rječnik stranih riječi*. Stručnjaci se o njemu izjašnjavaju pohvalno, a korisnici ga prepoznaju kao ozbiljan i pouzdan priručnik u kojemu uvijek mogu pronaći relevantne obavijesti o riječima posuđenima u hrvatski jezik i nerijetko sâm pojam *hrvatski rječnik* povezuju upravo s rječ-

nikom Bratoljuba Klaića. Čini se da je razlogom takve posvemašnje korisničke zainteresiranosti ne samo obavijesnost i preglednost samoga rječnika nego i prikladnost leksikografske obradbe. Iako Klaićev *Rječnik*¹ nije prvi rječnik posuđenica i tuđica u hrvatskome jeziku,² svojim je obujmom, građom i leksikografskim postupcima nadživio prethodnike, a od prvoga izdanja objelodanjena 1951. kontinuirano izlazi proširivan novom građom, metajezično osuvremenjivan i leksikografski dotjerivan. Listajući Klaićev *Rječnik*, uočava se pomno razrađen okvir metodoloških postupaka u opisu natukničkih leksema jer su natuknice obrađene u skladu sa svojim gramatičkim i semantičkim značajkama i rijetko se uočavaju odstupanja od toga modela.

Značajan, raznovrstan i neobično bogat dio Klaićeva rječničkoga korpusa čine glagolske natuknice. Složena i razvedena fleksija hrvatskoga glagolskog sustava izazovom je u leksikografskoj obradbi zato što korisnik hrvatskih rječnika, i jednojezičnih i dvojezičnih, očekuje pouzdan opis neobično raznorodnoga glagolskog sustava hrvatskoga jezika. U leksikografskoj se obradbi glagola stranoga podrijetla osobito očekuje takva pouzdanost jer je važno pokazati i prikazati koji su to strani glagoli koji su se uspjeli prilagoditi hrvatskomu glagolskom sustavu i kako su se u nj uklopili. Nema dvojbe da je Klaićev *Rječnik* izuzetno važan u tome propitivanju. Da bi se opisao i prikazao leksikografski metodološki okvir u opisu hrvatskih glagolskih natuknica u rječniku posuđenica, valja pridati pozornost glagolskim natuknicama obrađenim u prvim četirima izdanjima Klaićeva *Rječnika* (¹1951. na 714 stranica, ²1958. na 1371 stranici, ³1962. na 1607 stranica i ⁴1966. na 1348 stranica), tj. izdanjima koje je autorski potpisao sâm Bratoljub Klaić. S obzirom na to da je Klaićev *Rječnik* do današnjih dana uistinu doživio zavidan broj izdanja od 1951. i da je njegova izvorna građa toliko izmijenjenom i proširenom³ do današnjih dana, čini se opravdanim razmotriti koje je vrste riječi Klaić odabrao i obradio u izdanjima sa svojim autorskim potpisom. Kako su imenične i glagolske natuknice najslabijim i najčestotnijim dijelom leksikografskoga opisa u hrvatskome jeziku, propitivanje se glagolskih natuknica u makrostrukтури Klaićeva *Rječnika* nameće kao nužna i opravdana zadaća.

¹ Izraz Klaićev *Rječnik* odnosi se na prva četiri izdanja toga rječnika.

² Prethodnici su Klaićeva *Rječnika Priručni rječnik tuđih riječi i fraza – za praktičnu uporabu pri čitanju i razgovoru* (¹1899.) Vinka Šeringera i *Rječnik stranih riječi* (¹1938.) Dragutina Kovčića (tj. Ognjena Price). Više obavijesti o tim rječnicima v. u Petrović (2006.).

³ Izdanja Klaićeva *Rječnika* od 1968. priređivao je Željko Klaić koji je nastojao slijediti izvorni obrazac dodavajući recentnu građu. U novije doba Klaićev *Rječnik* izlazi kao *Novi Rječnik stranih riječi* s više prireditelja.

2. Glagolske natuknice u ustroju rječničkoga članka

Obradba se glagolskoga korpusa u prvim četirima izdanjima Klaićeva *Rječnika*, kao uostalom i čitavoga rječničkog korpusa, jedino bitno razlikuje u prvome izdanju iz 1951. jer se u tome izdanju svaka posuđena riječ obrađuje kao zasebna natuknica⁴. Od drugoga se izdanja iz 1958. uočava značajan zaokret u obradbi natukničkih leksema u odnosu na prvo izdanje iz 1951. i taj će se leksikografski postupak zadržati do današnjih dana.⁵ Naime, od drugoga izdanja iz 1958. Klaićev je jednojezičnik abecedno ustrojen po tvorbenim gnijezdima čije su sastavnice osnovna, polazna riječ te izvedenice i srodnice i čini se da je to izdanje, tiskano sedam godina nakon prvoga izdanja, ključnim čimbenikom u razumijevanju leksikografskih postupaka u oblikovanju rječnika. Od toga je izdanja osnovna riječ polaznom natuknicom s jedne strane, a polazištem svim izvedenicama i srodnicama u rječničkome članku s druge strane. Tvorenice su i srodnice sa svojim opisima odijeljene oznakom točka-zarez u svakome rječničkome članku. Svaka sastavnica rječničkoga članka ima ravnopravan status, neovisno o tomu je li osnovna i polazna, izvedena ili srodna.

U ustroju se rječničkoga članka Klaićeva *Rječnika* glagol obrađuje kao polazna i kao izvedena natuknica. Isti glagol može biti različito obrađen u navedenim izdanjima, kao npr. glagol *bunkerirati* koji je u prvome izdanju polaznom, a u ostalim trima izdanjima izvedenom natuknicom:

1951.	1958.	1962.	1966.
<i>polazna natuknica</i>	<i>izvedena natuknica</i>	<i>izvedena natuknica</i>	<i>izvedena natuknica</i>
bunkerirati engl. 1. sakriti u bunker; 2. bunkerirati se – ostati potajno u ne- prijateljskoj poza- dini u svrhu ilegal- nog rada; v. zakon- spirirati se	bunkerirati , -kèrīrām 1. sakriti u bunker; 2. bunkeri- rati se – ostati potaj- no u neprijateljskoj pozadini u svrhu ile- galnog rada; v. za- konspirirati se	bunkerirati , -kèrīrām v. zakon- spirirati se	bunkerirati , -kèrīrām 1. sakriti u bunker; 2. bunkeri- rati se – ostati potaj- no u neprijateljskoj pozadini u svrhu ilegalnog rada; v. zakonspirirati se

⁴ Natuknica se u hrvatskoj metaleksikografiji obično određuje kao ustaljeni naziv za naslov rječničkoga članka i kao osnovna rječnička jedinica grafički obilježena. O pristupu natuknici u hrvatskoj leksikografiji iscrpno je i upućeno pisala Tafra (2012.).

⁵ S obzirom na to da je cilj rada prikazati, opisati i raščlaniti glagolske natuknice u izdanjima *Rječnika* koje je potpisao sam Klaić, iz pragmatičnih se razloga neće navoditi izdanja *Rječnika* u kojima se glagolska natuknica pojavljuje ako to nije nužno za razumijevanje opisa leksikografskoga postupka.

Važno je propitati status glagolskih natuknica u rječničkoj makrostrukтури, ustroj rječničkoga članka s glagolskom natuknicom kao polaznom ili izvedenom natuknicom, osnovne i popratne podatke o natuknici koji prikazuju prozodijske, morfološke, rječotvorne, etimološke, stilske, terminološke i semantičke obavijesti o glagolskoj natuknici te se osobito osvrnuti na upućivačka metajezična sredstva.

2.1. Glagol kao polazna natuknica

Kada je glagol polaznom natuknicom u ustroju rječničkoga članka Klaićeva *Rječnika*, navode se prozodijski i morfološki podaci o natuknici, etimološki podaci i izvorni leksem s prijevodnom istovrijednicom ili prijevodnim istovrijednicama, semantički opis te izvedenice (imenična, pridjevna) i/ili srodnice sa svojim leksikografskim opisom:

lansírati, lãnsírãm *franc.* (lanser – hitnuti, baciti) 1. izbaciti (torpedo iz lansirne cijevi); 2. staviti nešto u gibanje; pronijeti (npr. vijest, novu modu); iznijeti nešto pred javnost; **lãnsírka**, 3. -ki, 2. *mn.* lãnsírki – cijev za lansiranje torpeda; prid. **lãnsírni** (*lãnsírñã cȳjev*).

Ponekad se uz polaznu glagolsku natuknicu može pojaviti i leksem od kojega je glagol nastao, najčešće je to imenica. Takvom je leksemu pridružena uputnica *isp.* koja korisnika rječnika upućuje na nj:

politizírati, -tizírãm (*isp.* politika) voditi politiku, razgovarati o politici, prepirati se o političkim pitanjima; postupati lukavo i promišljeno; **politizírati se** – dobiti političko obilježje.

Uz navedene se podatke o natukničkome glagolskom leksemu mogu pojaviti i drugi podaci, primjerice:

adaktírati, -ãktírãm – *u uredskom jeziku*: staviti *ad acta*, *zabaciti*

fõpati, -ãm *njem.* (foppen) varati nekoga, lagati nekome (*u prostačkom jeziku*)

štãjgati, -ãm (*isp. njem.* steigen – penjati se) – povisivati glas, uzrujavati se, psovati, grditi (*u zagrebačkom govoru*).

Kao polazna se natuknica rječničkoga članka pojavljuju i homonimne glagolske natuknice označene podignutim brojkama. Uzme li se u obzir da je homonimija zajedno s polisemijom jedna od ozbiljnijih poteškoća u leksikografskoj obradbi koja leksikografu nameće različita rješenja, zadivljuje Klaićev jasan i gotovo jednoznačan pristup homonimnima natukničkim leksemima. U njegovu se rječničkome korpusu uočavaju homonimne natuknice označene podignutim arapskim brojkama koje uglavnom dolaze iz istoga jezika, ali od ra-

zličitih značenja navedenih leksema iz tih jezika. Najčešće je riječ o dvjema ili trijeđe trima homonimnim natuknicama:

masíratí¹, màsīrām *franc.* (*usp.* masaža) 1. vršiti masažu; trljati, trti tijelo; 2. *pre-nes.* gnjaviti nekoga, dodijavati nekome

masíratí², màsīrām *franc.* (*masser, usp.* masa) usredotočivati (na pr. vatru artiljerije); skupiti na jedno mjesto (velike količine, mase vojske, aviona i sl.); nagomilati, zbiti, grupirati, koncentrirati

štòpatí¹, -ām *njem.* (*stopfen*) 1. krpiti čarape i sl.; 2. šopati, kljukati živad

štòpatí², -ām *njem* (*stoppen, isp. i stop*) 1. zaustaviti, smiriti loptu u nogometu; 2. zaustaviti sat (*v. štoperica*)

štòpatí³, -ām *njem* (*stauben*) prašiti, posipati praškom, poprašiti (*isp. štaubati, štaubovati*).

I fonološke inačice mogu biti polazne natuknice. Druga se inačica zatamnjenim slovima navodi u zagradi odmah uz glavnu natuknicu, i to ne potpuni oblik, nego samo dio leksema koji je fonološki različit od polaznoga. Najčešće su fonološke inačice sa sibilantskim konsonantima kao završnim članovima glagolskoga korijena koji su u toj poziciji međusobno zamjenjivima. Prema učestalosti zamjene razvidno je da je izraz s korijenskim finalnim zvučnim dentalnim frikativom *z* i s bezvučnom dentalnom afrikatom *c* zamjenjiv izrazom s korijenskim bezvučnim dentalnim frikativom *s*. Ponekad se uz fonološku inačicu navodi napomena *piše se i sa*:

inzistíratí (-sistíratí), -istīrām (...)

inzultíratí (-sultíratí), -ùltīrām (...)

disting(v)íratí, -tìng(v)īrām (...)

financíratí, -nàncīrām; piše se i sa **finansíratí** (...).

Glagol kao natuknica može biti polazište različitim vrstama riječi i višerječnim sklopovima. Najčešće je polaznim leksemom izvedenoj pridjevnoj i imeničnoj natuknici te sintagmatskome izrazu u ustroju rječničkoga članka:

1) pridjevna natuknica

mèlírati, mèlīrām *franc.* (*mêler*) miješati, smiješati, pomiješati; **mèlīrān** – miješan, mješovite boje, sivkast, prosijed, progušan.

2) imenična natuknica

mīksati, ām *engl.* (*mixed*) – miješati, osobito u filmskoj tehnici i kod snimanja na radiju pretapati jednu sliku u drugu ili jedan glas u drugi; **mīksáza** – miješanje, pretapanje.

3) sintagmatski izraz

maksimirati, -imīrām (*isp.* maksimalan) – odrediti najvišu cijenu nekoj robi;
maksimirānē cijēne *v.* maksimalne cijene.

Razvidno je da se u odnosu na imenične polazne natuknice u Klaićevu *Rječniku* glagolske polazne natuknice razmjerno rjeđe pojavljuju. Češće su dakako kao izvedene natuknice u ustroju rječničkoga članka.

2.2. Glagol kao izvedena i srodna natuknica

Izvedenice su i srodnice u tvorbenome gnijezdu Klaićeva *Rječnika* različite vrste riječi. Tako se primjerice od imenične, pridjevne ili glagolske polazne natuknice pojavljuju najčešće imenične, pridjevne, glagolske i priložne izvedenice i srodnice. Glagol se kao izvedena natuknica u Klaićevu *Rječniku* pojavljuje u ustroju rječničkoga članka najčešće s imenicom ili pridjevom kao polaznom natuknicom. Uz izvedeni se glagol redovito pojavljuje morfološka oznaka *glag.* te dakako semantički opis. Taj je opis metajezično istovjetan opisu glagola kao polazne natuknice:

socijalizácija *lat.* (socious – drug, drugar) podruštvljenje, pretvaranje privatne svojine u zajedničku, društvenu; uređivanje društvene zajednice po načelima socijalizma (*v.*); *glag.* **socijalizírati**, -izīrām; *isto i* socijālizovati, -ujēm.

lĕgālan, -lna, -lno *lat.* (lex, 2. legis – zakon) zakonit, koji se slaže sa zakonom; (...); *glag.* **legalizírati**, -izīrām – ovjerovati, pozakoniti; učiniti nešto zakonitim, pravovajanim; *isto i* **legālizovati**, -ujēm.

Glagoli s elementom *se* različito se prikazuju u polaznome ili izvedenome natukničkom leksemu. S obzirom na to da se glagolima s elementom *se* različito pristupa u suvremenoj jezikoslovnoj kroatistici,⁶ čini se i da propitivanje leksikografske obradbe tih glagola izaziva dodatnu pozornost. Razvidno je da pozornost treba obratiti Klaićevu leksikografskom pristupu bez obzira na suvremene teorijske, praktične i metodološke tendencije.

U opisu se glagolskih natuknica u Klaićevu *Rječniku* element *se* navodi trojako:

1. kao dio glagola koji upućuje na jedno glagolsko značenje:

hásiti se, hásim se

habilitírati se, -litīrām se; *isto i* **hābilitovati se**, -ujēm se

⁶ Ozbiljan je i sustavan opis glagola s elementom *se* u hrvatskome jeziku temom doktorskoga rada *Struktura povratnih glagola i konstrukcije s elementom se u hrvatskome jeziku* Ivane Oraić Rabušić koji među ostalim propituje uvriježene pristupe tome fenomenu u hrvatskome jeziku.

2. kao ravnopravan dio glagolske natuknice koji se navodi u oblim zagrada-ma uz glagolsku natuknicu, što implicira dvama različitim značenjima, tj. onomu bez elementa *se* i onomu s elementom *se*:

bòksati (se), -ām (se); *isto i bòksovati (se)*, -ujēm (se) ...

degenerírati (se), -nērīrām (se); *isto i degenērīsati (se)*, -šēm (se) ...

3. kao dio opisa dvaju značenjski različitih glagola kada se kao natuknica pojavljuje glagol bez elementa *se*, ali se kao ravnopravan glagolu u istome opisu pojavljuje glagol s elementom *se*:

degradírati, -grādīrām; **degradírati se**; *isto i dègradovati*, -ujēm

dekoncentrírati, -cèntīrām; **dekoncentrírati se**; *isto i dekoncèntīsati*, -šēm

etablírati, -tāblīrām; **etablírati se**

haláliti, hālālīm; **haláliti se**; **halaljívati**, halàljujēm.

Taj je metodološki postupak uobičajen od drugoga izdanja Klaićeva *Rječnika*.

U nekih je glagola primjetan različit opis u pojedinim izdanjima. Iako su takvi glagoli rijetki, čini se da je taj metodološki postupak uobičajen u glagola koji su se u hrvatskome jeziku s vremenom semantički transformirali u odnosu na značenjsko polazište u stranome jeziku. Dobar je primjer takva postupka glagol *luftírati* gdje je razvidno da je u ranijemu izdanju (1958.) taj glagol izvedenom natuknicom imeničnoga polaznog leksema, a u novijemu izdanju (1966.) i izvedenom i polaznom natuknicom. Naime, u izdanju iz 1958. glagol *luftírati* obrađen je pod natuknicom *lùft* i u njegovu se semantičkome opisu razgraničuju dva značenja od kojih je jedno jasno naznačeno uz glagol *lùftati*:

lùft ... lùftati zračiti, prozračivati, provjetrivati; isto i luftírati (pored ovog značenja ima *luftírati* još i značenje: ne raditi ništa, šetati po svježem zraku, badavadžiti).

S vremenom se za glagol *luftírati* uvriježilo upravo drugo značenje ‘ne raditi ništa, šetati po svježem zraku, badavadžiti’ dok je za glagol *lùftati* ostalo ishodišno značenje ‘zračiti, prozračivati, provjetrivati’. Stoga je u četvrtome izdanju iz 1966. glagol *luftírati* obrađen kao polazna natuknica, a *lùftati* je ostao kao izvedenica pod osnovnom natuknicom *lùft*.

3. Leksikografski opis glagolskih natuknica

U ustroju se rječničkoga članka s glagolskom natuknicom kao polaznom ili izvedenom pojavljuju primarni i sekundarni podaci o natukničkome leksemu. Primarni su podaci prozodijski i morfološki. Prozodijski se podaci po-

javljuju uz svaku natuknicu, a morfološki izostaju samo ako se glagolski natuknički leksem uputnicom *v.* upućuje na drugu glagolsku natuknicu, uglavnom polaznu. Sekundarni su podaci rječotvorni, etimološki, stilski, terminološki i semantički, a njihovo navođenje ovisi o naravi samoga glagola i o njegovu statusu u ustroju rječničkoga članka. U prvim se četirima izdanjima Klaićeva *Rječnika* zamjećuje jednoobraznost i dosljednost u navođenju obaju tipova podataka.

3.1. Primarni podaci o glagolskoj natuknici

Prozodijske se značajke svih natukničkih leksema, pa tako i glagolskih natuknica, navode od drugoga izdanja. S obzirom na to da je Klaić vrsno poznao naglasni sustav, u naglašivanju se glagolskih natuknica zapaža dosljednost i ustrajnost u provedbi naglasne standardnojezične norme utemeljene na novoštokavskoj osnovici. Proces se naglasnoga prilagođavanja glagolskih leksema posuđenih iz drugih jezika nerijetko pokazuje i naglasnim inačicama u oblim zagradama. Prezentski je oblik inačica s odrednicom *akc. i* također označen prozodijskim obilježjima:

ćelaviti, -īm (*akc. i ćeláviti*, ćelāvīm)

ćòraviti, -īm (*akc. i ćoráviti*, ćòrāvīm)

nišaniti, -īm (*akc. i nišániti*, nišānīm).

Od drugoga se izdanja navodi i prezent glagolske natuknice u prvome licu jednine. O prozodijskim i paradigmatskim značajkama polazne natuknice ovisi hoće li se navesti potpuni prezentski oblik (npr. **karikírati**, karikīrām; **lansírati**, lānsīrām) ili dio prezentskoga oblika. Ako se navodi dio prezentskoga oblika, onda se navodi ili od sloga kojemu su prozodijske značajke drukčije od natukničkoga infinitivnog oblika (npr. **transliterírati**, -tèrīrām; **slavizírati**, -izīrām) ili od tvorbeno različitoga dijela u odnosu na natuknički infinitivni oblik, npr. **lòbovati**, -ujēm (*pored lòbati*, -ām).

3.2. Sekundarni podaci o glagolskoj natuknici

Sekundarni podaci u ustroju rječničkoga članka označuju različite dodatne i popratne obavijesti o natukničkome leksemu. Dok su osnovni podaci značajkom svih glagolskih natuknica, i polaznih i izvedenih, pretpostavke su za navođenje sekundarnih podataka osnovna gramatička i leksička obilježja samoga glagola te status glagolske natuknice u ustroju rječničkoga članka.

3.2.1. Rječotvorni podaci o glagolskoj natuknici

Među rječotvornim su podacima o glagolskoj natuknici i podaci o glagolskome vidu i podaci o uporabi značenjski istih ili bliskih sufikslnih morfema.

Kako je glagolski vid u hrvatskome jeziku unutarnja glagolska kategorija, razvidno je da se glagolskovidski podaci moraju navoditi u ustroju rječničkoga članka. U Klaićevu se *Rječniku* to čini tako da se svršenomu glagolu kao natukničkome leksemu navede njegov glagolskovidski parnjak. Dok se u prvome izdanju ne navode podaci o glagolskome vidu, u drugome se izdanju oni opisuju odrednicama *tren.* i *traj.*, a u trećemu i četvrtomu odrednicama *svr.* i *nesvr.*:

¹ 1951.	² 1958.	³ 1962.	⁴ 1966.
Ø	vágati , vâžēm (i vâgām); <i>tren.</i> vágnuti , vâgnēm	vágati , vâžēm (i vâgām); <i>svrš.</i> vágnuti , vâgnēm	vágati , vâžēm (i vâgām); <i>svrš.</i> vágnuti , vâgnēm
Ø	zatàrabiti , -īm; <i>traj.</i> zatarabljívati , -ràbljujēm	zatàrabiti , -īm; <i>nesvrš.</i> zatarabljívati , -ràbljujēm	zatàrabiti , -īm; <i>nesvrš.</i> zatarabljívati , -ràbljujēm

Specifične su sociolingvističke okolnosti pedesetih i šezdesetih godina dvadesetoga stoljeća utjecale i na leksikografsku obradbu posuđenica koje su se prilagođavale različitim jezičnim sustavima. Među takve se specifičnosti svakako ubrajaju i podaci o istoznačnosti glagola u izvedenicama sa sufikslnim morfemima *-ira(ti)* i *-isa(ti)* te *-ira(ti)* i *-ova(ti)*. U obradbi se tih podataka Klaić držao ondašnjega jezikoslovnog pristupa pa je na kraju rječničkoga članka s glagolskim natukničkim leksemom tvorenim sufiksom *-ira(ti)* navodio i istoznačne glagole sa sufiksima *-isa(ti)* ili *-ova(ti)* označivši ih odrednicom *bgd.* u drugome⁷, a *isto* i u trećemu i četvrtomu izdanju:

⁷ U ondašnje je doba taj leksikografski problem propitivao i Skok (1955: 43): „Bit će, prirodno, i takvih slučajeva, da će se izvjesne izvedenice na *-isati*, *-irati* i *-ovati* označivati kao beogradizmi ili zagrebizmi. Ta se pojava ne može izbjeći. Kod nekih glagola se već stvorio izvjestan uzus u Beogradu na *-isati*, a kod drugih u Zagrebu na *-irati*. Tu pomaže samo jezična tolerancija: dopuštanje jedne i druge upotrebe i ostavljanje vremenu, da kaže svoje, jer smo vidjeli da baš u Beogradu postoji tendencija širenja izvedenica na *-irati*, i to možda više negoli za *-isati* ili *-ovati*.”

¹ 1951.	² 1958.	³ 1962.	⁴ 1966.
Ø	lokalizirati , -izīrām; <i>bgd.</i> lokàlizovati , -ujēm	lokalizirati , -izīrām; <i>isto i</i> lokàlizovati , -ujēm	lokalizirati , -izīrām; <i>isto i</i> lokàlizovati , -ujēm
Ø	reagirati , -àgīrām; <i>bgd.</i> rèagovati , -ujēm	reagirati , -àgīrām; <i>isto i</i> rèagovati , -ujēm	reagirati , -àgīrām; <i>isto</i> <i>i</i> rèagovati , -ujēm
Ø	rekonstruirati , -struīrām; <i>bgd.</i> rekonstruīsati , -šēm	rekonstruirati , -struīrām; <i>isto i</i> rekonstruīsati , -šēm	rekonstruirati - ti , -struīrām; <i>isto i</i> rekonstruīsati , -šēm
Ø	orijentirati , -jèntīrām; orijentirati se ; <i>bgd.</i> orijèntisati , -šēm	orijentirati , -jèntīrām; orijentirati se ; <i>isto i</i> orijèntisati , -šēm	orijentirati , -jèntīrām; orijentirati se ; <i>isto i</i> orijèntisati , -šēm

3.2.2. Etimološki podaci o glagolskoj natuknici

Podrijetlo leksema nekoga jezika obično se odnosi na izvorni oblik toga leksema u jeziku davaocu ili jeziku posredniku. Iz izvornoga se oblika i njegova semantičkoga opisa jasno dade iščitati značenjski opis pridani leksemu u jeziku primaocu. Oznaka se podrijetla u leksikografskome opisu obično oblikuje kraticama jezika davaoca ili jezika posrednika. Taj se leksikografski postupak očituje i u obradbi polaznih glagolskih natuknica u Klaićevu *Rječniku*, a jedino se u prvome izdanju uz etimološku odrednicu ne pojavljuje posuđenica iz koje je izveden glagol:

engl. **miksati**, -ām *engl.* (mixed) ...

franc. **pikirati**, pikīrām *franc.* (piquer) 1. bosti, bockati, peckati, ljutiti, dražiti koga, izazivati nečije neraspoloženje, vrijeđati, „dirati u živac”; 2. *avij.* vrlo brzo letjeti prema zemlji prednjom stranom aviona, gotovo pod kutom od 90°; strovaljivati se, obrušavati se, obarati se.

hol. **lavirati**, lāvīrām *hol.* (laveeren) v. bordižati.

lat. **koncipirati**, -cipīrām *lat.* (concupiere) – 1. zahvatiti; 2. začeti dijete; 3. osjećati, shvaćati.

mađ. **valovati**, vālujēm *mađ.* (való – istina, pravo stanje stvari) podnositi poreznim vlastima prijavu o stanju kuće i o prihodima koje ona donosi.

njem. **štrikati**, -ām, *njem.* (stricken) plesti, npr. čarape.

tal. **matačiti**, -īm, *tal.* (matteggiare) ludovati.

tur. **begènisati**, -šēm *tur.* (begenmek – činiti dobro, ugađati) svidjeti se; poželjati, zavoljeti; milovati, voljeti; *isto i* begènati, -ām.

Jako se rijetko pojavljuje glagol posuđen iz drugih južnoslavenskih jezika, kao primjerice iz makedonskoga jezika:

sàkati, -ām *maked.* željeti, iskati (*nekad i u našem jeziku*).

U izvedenih se glagolskih natuknica oznaka podrijetla navodi uz polaznu natuknicu. Od trećega se izdanja iz 1962. pojavljuju i oznake *hrv.-tur.* i *hrv.-njem.* za glagolske prefiksalsne izvedenice u kojima je korijensko polazište stranoga podrijetla, a prefiks hrvatski:

hrv.-tur.:

zavàtaniti, -īm *hrv.-tur.* (*prijedl.* za + *isp.* vatan) stalno se nastaniti u nekom mjestu

ubevùtiti se, ubevùtīm se *hrv.-tur.* (*prijedl.* u + *behut*, *bevut*, *v.*) smiriti se, utajiti se, pritajiti se

ukòdošiti, -īm *hrv.-tur.* (*prijedl.* u + *kodoš* – provodadžija) dati priliku, stvoriti mogućnost

potkusúriti, -kùsùrīm *hrv.-tur.* (*prijedl.* pod + *isp.* kusur) podmiriti, izravnati (račun); *nesvrš.* **potkusurívati**, -sùrújēm

hrv.-njem.:

prèšaltati, -ām *hrv.-njem.* (*isp.* ušaltati) prekopčati, prespojiti, izmijeniti struju, prebaciti (npr. telefonsku liniju); **prèšaltati se** – preorijentirati se, prijeći na neki drugi posao, presaldumiti (*v.*), izmijeniti stav, promijeniti dosadanje držanje

ràzlaufati, -ām *hrv.-njem.* (*prijedl.* raz + *laufen* – trčati) šoferski izraz kojim se označuje postignuće „uhodanosti” motora, tj. njegov skladan rad nakon što je prebrodio početne poteškoće; *isp.* ajnlaufati.

3.2.3. Stilska obilježja glagolskih natuknica

Stilska se razina natukničkoga leksema očituje odabirom njegovih funkcionalnih i uporabnih obilježja i nerijetko upućuje na kontekstni i situacijski okvir. U Klaićevu je *Rječniku* ta vrlo razvedena razina označena kraticom, riječju ili parafrazom, a među najčešće su navedenim stilskim obilježjima glagolskih natuknica ona koja se tiču govornikova stava (npr. *iron.*, *prezirno*, *u podrugljivom smislu*, *u vulgarnom jeziku*), ona koja se pojavljuju u supstandardnim govorima (*šatr.*, *u uličnom govoru*, *u prostačkom jeziku*) i ona koja se odnose na prostorne značajke (*kod nas dijalektalno i*, *u našim južnim dijalektima*, *u dalmatinskim govorima*, *u zagrebačkom govoru*, *u zagrebačkom dijalektu*):

<i>iron.</i>	filozofírati , -zòfīrām – 1. baviti se filozofijom, razmišljati o filozofskim pitanjima; 2. <i>iron.</i> mudrijašiti.
<i>prezirno</i> <i>u podrugljivom smislu</i>	švapčáríti , švápčārīm – govoriti njemački (<i>prezirno</i>). mítìngovati , -ujēm <i>u podrugljivom smislu</i> : besplodno govoriti, „držati predavanje”, uvjeravati u nešto već poznato i sl.
<i>u vulgarnom jeziku</i>	šājbatì , -ām <i>u vulgarnom jeziku</i> : pucati u nišan, udarati, zadati udarac i sl.
<i>šatr.</i> <i>u uličnom govoru</i>	kìdnuti , -ēm <i>šatr.</i> pobjeći. abmarkíratì , abmàrkīrām <i>njem.</i> (ab – dolje + markieren – obilježiti) <i>u uličnom govoru</i> : „zbrisati”, otići, nestati, maknuti se.
<i>u prostačkom jeziku</i>	folírati , fòlīrām (<i>isp.</i> fol ¹) lagati, varati, izmišljati (<i>u prostačkom jeziku</i>).
<i>kod nas dijalektalno i</i> <i>u našim južnim dijalektima</i>	reusírati , -ùsīrām; <i>kod nas dijalektalno i</i> rèušiti , -īm. mòvati se , -ām <i>se tal.</i> (muovere – kretati) krenuti se, micati se, poći, polaziti, otići, odlaziti (<i>u našim južnim dijalektima</i>).
<i>u dalmatinskim govorima</i>	arívati , -ām <i>tal.</i> (arrivare – pristati uz obalu) doći, stići, prispjeti, doputovati (<i>u dalmatinskim govorima</i>).
<i>u zagrebačkom govoru</i>	foríkati se , -ām <i>se njem.</i> (fahren – voziti) vozati se, putovati (<i>u zagrebačkom govoru</i>).
<i>u zagrebačkom dijalektu</i>	fěhrati se , -ām <i>se</i> – hladiti se lepezom (<i>u zagrebačkom dijalektu</i>).

Ponekad se pripadnost istoj stilskoj razini određuje kraticom neke riječi ili parafrazom čija je jedna od sastavnica ta riječ. Primjerice, kratica *pren.* i parafraza *u prenesenom smislu* odnose se na lekseme s preobrazbom ishodišnog značenja:

<i>prenes.</i>	animírati , -ìmīrām <i>franc.</i> (animer) 1. razveseliti, zabavljati, raspoložiti; 2. <i>prenes.</i> poticati, predobivati nekoga za nešto, oduševiti, bodriti, podbadati, sokoliti, osmjeliti.
<i>u prenesenom smislu</i>	šaráfítì , šārāfīm – uvrutati šaraf; <i>u prenesenom smislu</i> : vršiti stanoviti pritisak; zavijati (<i>u želucu</i>).

Ta je dvostrukost jedan od rijetkih leksikografskih postupaka u Klaićevu *Rječniku* koji se trebao izbjeći.

3.2.4. Terminološki podaci o glagolskoj natuknici

Stručno je nazivlje neizbježnom natukničkom sastavnicom jednojezičnog rječnika, pa tako i rječnika posuđenica kakav je Klaićev *Rječnik*. Uz takve se natuknice redovito navode stručne odrednice, najčešće kratica, primjerice: *avij.* (**pikírati**), *fil.* (**anticipírati**), *fotogr.* (**fiksírati**), *kem.* (**dekantírati**), *knjigov.* (**balansírati**), *log.* (**asocírati**), *mat.* (**potencírati**), *med.* (**elektrizírati**), *muz.* (**dekrešendírati**), *pol.* (**apstinírati se**), *pomor.* (**konvojírati**), *prav.* (**amortizírati**), *sport.* (**centrírati**), *štam.* (**deblokírati**), *trg.* (**arestírati**), *vojn.* (**flankírati**). Rjeđe se navodi terminološka opisna odrednica ili naziv struke, npr.:

- u krojačkom jeziku* **lěgovati**, -ujēm *njem.* (legen – položiti) *u krojačkom jeziku* praviti nabore na suknu (veće nego kod plisiranja, v.), glačati te nabore jedan preko drugoga; **lěgovānē fālte** – mrske grešpe, grotulje (u nekim našim rječnicima; kod Šamšalovića: kalegrešpe); **lěgovan šôs** – suknja s (velikim, izglačanim) naborima; *isp.* cigovati.
- u sportskom jeziku* **šnírati**, -šnīrām *njem.* (schnüren) 1. stezati, sapinjati (uzicom, miderom i sl.); 2. *u sportskom jeziku*: duhovitim kombinacijama zbudnjivati protivnika; *isp.* šnur.
- u nogometaškom jeziku* **markírati**, -màrkīrām *franc.* (marquer) (...); **markírati lòptu** – *u nogometaškom jeziku*: zakriljivati loptu, ne dati nikom pristupa do nje; pokriti, prikriti, zauzeti se za sebe.
- u glumačkom govoru* **àbšminkati**, -ām *njem.* (abschminken) *u glumačkom govoru*: skinuti šminku, očistiti lice od šminke poslije predstave.
- u uredskom jeziku* **adaktírati**, -àktīrām – *u uredskom jeziku*: staviti *ad acta*, *zabaciti*.
- u kuhinjskom jeziku* **àptrajbati**, -ām *njem.* (abtreiben – otjerati) *u kuhinjskom jeziku* izraz kojim se označuje npr. jako i svestrano olupavanje tijesta; *isto i* **àptrajbovati**, -ujēm.
- u knjigoveštvu* **kašírati**, kàšīrām *franc.* (cacher) 1. kriti, raznim stvarima zakloniti stvari koje ne želimo da se vide; 2. *u knjigoveštvu* – prelijepiti papirom ili platnom nelijepi donji papir.

3.3. Uputnice u ustroju rječničkoga članka

Upućivanje jedne natuknice na drugu pridonosi leksikografskoj ekonomiji. U težnji da ujednačenim upućivačkim metajezikom izbjegnemo nepotrebna i suvišna ponavljanja koja osobito opterećuju korisnika rječnika, leksikografi se služe različitim uputnicama, najčešće normativnim, semantičkim, gramatičkim i pravopisnim.⁸ U Klaićevu su *Rječniku* upućivačka metajezična sredstva kratice *v.* ('vidi?') i *isp.* ('isporedi?')/*usp.* ('usporedi?'). Dok je u prvome izdanju svaka natuknica polazna natuknica pa uputnice uvijek upućuju na drugu polaznu natuknicu, od drugoga izdanja upućuje se ili na polaznu ili na izvedenu natuknicu.

Uputnicom *v.* leksikografi u pravilu rješavaju gotovo sve probleme vezane uz upućivanje jedne natuknice na drugu jer se njome upućuje na prihvatljiviji ili prikladniji natuknički leksem. U Klaićevu se *Rječniku* uputnicom *v.* glagol kao polazna natuknica upućuje na drugu polaznu ili izvedenu, najčešće glagolsku ili imeničnu natuknicu i to na dva načina, na početku ili na kraju rječničkoga članka. Upućivanje je na početku rječničkoga članka češći leksikografski postupak u ovome rječniku. Uputnica *v.* slijedi iza morfološke oznake ili iza natukničkoga leksema i glagolsku natuknicu najčešće iz normativnih, stilskih, semantičkih ili gramatičkih razloga upućuje na drugu glagolsku natuknicu (npr. **alfabetírati**, -bètīrām *v.* abecedirati; **buhštábírati**, -štábīrām *v.* spelovati; **dīnstovati**, -ujēm *v.* dinstati; **duplírati**, dùplīrām *v.* duplicirati; **filovati**, -ujēm *v.* filati; **lākovati**, -ujēm *v.* lakirati; **lagírati** *v.* lakirati; **mentālisati se**, -šēm *se v.* mentovati *se*; **rēstovati** *v.* restati; **resumírati**, -sùmīrām *v.* rezimirati). Kada se tom uputnicom glagolska natuknica upućuje na imeničnu, radi se uglavnom o rječotvornim razlozima jer je riječ o glagolu izvedenom od navedene imenice (**bilansírati** i *sl. v.* bilanca i *sl.*; **blindírati** *v.* blindaža; **legitimírati** *v.* legitimacija; **šikati se** *v.* šik¹; **šiklisati** *v.* šik²; **šikosati** *v.* šik²; **šikovati se** *v.* šik¹). Drugi, znatno rjeđi način upućivanja jest uputnica *v.* na kraju rječničkoga članka redovito navedena u obliku zagradama. Pojavljuje se iza semantičkoga opisa i to samo u slučaju da semantički opis sadrži imenicu prema kojoj je izvedena glagolska natuknica, primjerice: **mīdrati**, -ām – stezati miderom (*v.*).

Uputnicom *usp./isp.* naglašava se značenjska razlika između natuknice koja se upućuje i natuknice na koju se upućuje ili se natuknica upućuje na sinonimni parnjak ili na rječotvorni polazni leksem. U prvim dvama izdanjima Klaićeva *Rječnika* (¹1951. i ²1958.) pojavljuje se uputnica *usp.*, a u trećemu i četvrtomu izdanju (³1962. i ⁴1966.) uputnica *isp.* za isti način upućivanja. Uput-

⁸ O upućivačkim metajezičnim sredstvima *v.* Petrović (2002.).

nicom *usp.* glagolska se tvorenica kao polazna natuknica upućuje i na osnovni glagol od kojeg je nastala:

zabatáliti, -bàtālīm (*usp.* bataliti) – zapustiti, pustiti da propadne, zanemariti; *traj.* **zabataljívati**, -táljujēm.

zabatáliti, -bàtālīm (*isp.* bataliti) – zapustiti, pustiti da propadne, zanemariti; *ne-svrš.* **zabataljívati**, -táljujēm.

Odabirom je tih dviju uputnica s različitim funkcijama Klaić nastojao pružiti i različite obavijesti o natuknici. Čini se da je dosljednošću njihove uporabe uspio u toj nakani.

4. Semantički opis glagolskih natuknica

Semantički opis natukničkih leksema u Klaićevu *Rječniku* svakako zaslužuje detaljniju raščlambu i osobitu pozornost u zasebnome istraživanju. Stoga se u analizi leksikografskoga opisa glagolskih natuknica nužno osvrnuti na tek nekoliko zapaženih i istaknutih mjesta u tome važnom dijelu rječničkoga članka. Valja istaknuti da su metajezična sredstva značenjskoga opisa glagolskih natuknica toliko razvedena i raznolika da je skoro nemoguće obuhvatiti sve modele značenjskoga opisa. I dok se za većinu podataka o glagolskoj natuknici nastojalo primijeniti unaprijed utvrđeni obrazac, opis značenja glagolskih leksema uglavnom izmiče dosljednosti strogoga semantičkoga obrasca pa su značenjski opisi uistinu raznoliki i obuhvaćaju različita metajezična sredstva među kojima su najčešća:

a) definicija:

akademizírati, -izírām – raspravljati učeno ali besplodno

knīti, knījēm – bojadisati knôm (*v.* kna)

mantijati, -ām – hodati brzo u mantiji i pritom mahati njome

ušòriti, ùšorīm (*isp.* šor) – svesti u šor (kuće)

b) definicija s popratnim komentarom

alunírati, -lùnirām *lat.* (luna – mjesec) pristati zračnim prometom na Mjesec (*glagol stvoren u najnovije vrijeme po uzoru na amerirati, aterirati*)

c) definicija dopunjena ili pojačana istoznačnim ili blisko značnim leksemima:

belàjisati, -šēm – upasti u belaj, naići na zlo, nagrajsati, mučiti se, patiti se

d) istoznačnice ili blisko značnice, najčešće domaći leksemi ili posuđeni leksemi koji je čest u uporabi:

begènisati, -šēm *tur.* (begenmek – činiti dobro, ugađati) svjdjeti se; poželjati, zavoljeti; milovati, voljeti; *isto i* **begènati**, -ām

ženirati, žènīrām *franc.* (gêner) ometati, dosađivati, mučiti, ograničavati, smetati;
ženirati se – ustručavati se, biti zbunjen, stidjeti se, sustezati se, libiti se, ulibati se
e) istoznačnice ili blisko značnice s dopunom značenja u oblim zagrada:

koštirati se, kòštīrām se – hraniti se, jesti (obično: kod drugoga, u menzi i sl.).

Značenja su natuknice odvojena oznakom točka-zarez: **mujirati**, mùjīrām *franc.* (mouiller) kvasiti, vlažiti; *gram.* smekšavati; jotovati (v.), a u višeznačnih natukničkih leksema arapskim brojkama: **aspirirati**, -spirīrām *lat. (isp. aspiracija)* 1. disati, dahnuti; 2. *lingv.* izgovarati s hakom; 3. (na nešto) – težiti za nečim; htjeti dobiti nešto.

Glagolu se hrvatskoga jezika može pridružiti značenje preuzeto iz drugoga jezika. Tako je pod natuknicom *ljubiti se* (pojavljuje se samo u četvrtome izdanju) obrađeno samo jedno značenje ‘svidati se, biti drag’ za koje se navodi da je preuzeto iz češkoga jezika i to je značenje oprimjereno izvorom iz kojega je preuzeto (u ovome slučaju iz književnoga opusa Janka Leskovara): **ljúbiti se** *češ.* (líbiti se) svidati se, biti drag (Leskovar).

Rijetko se u rječničkome članku pojavljuje antonimni parnjak natukničkoga leksema označen kraticom *prot.*:

analizirati, -līzīrām; *prot.* sintetizirati; *isto i* **anàlisati**, -šēm *i* **anàlizovati**, -ujēm

konvergirati *lat.* međusobno se približavati; *prot.* divergirati.

Dade se zaključiti da je i u semantičkome opisu glagolskih natuknica Klaić nastojao slijediti utvrđene obrasce. Katkad se dakako uočavaju i znatna odstupanja od zadanih metajezičnih okvira, ali to ne umanjuje vrijednost značenjskoga opisa u Klaićevu *Rječniku*. Valja uzeti u obzir ne samo poteškoće koje značenjski opis pričinja leksikografu nego i to da se Klaić nije mogao osobito poslužiti leksikografskim opisima značenja u onodobnim hrvatskim jednojezičnicima jer su u njima zamjetni ozbiljni propusti upravo u opisu toga dijela rječničkoga članka. Stoga se čini se da je upravo značenjskim opisom natuknica Klaićevim *Rječnikom* učinjen znatan pomak u odnosu na hrvatske jednojezičnike toga doba.

5. Zaključak

Listajući prva četiri izdanja Klaićeva *Rječnika*, sa svakim je novim izdanjem razvidno bitno poboljšanje leksikografskih postupaka. Između prvoga i četvrtoga izdanja ogromna je razlika na gotovo svim razinama opisa rječničkoga članka. Naime, od drugoga su izdanja u ustroj rječničkoga članka uvrštene i znatno šire obavijesti o natukničkome leksemu te se jednojezičnik organizira

oko tvorbenih gnijezda za razliku od prvoga izdanja u kojemu se svaka posuđena riječ obrađuje kao zasebna natuknica. Iako je Klaić bio svjestan da u svoj rječnik ne može unijeti sve nove i posuđene riječi, broj se glagolskih natuknica povećavao, a osobito se vodilo računa o uvrštavanju strukovnoga leksika i o poboljšanju leksikografskih postupaka. Raščlamba je ustroja rječničkoga članka s glagolom kao polaznom ili izvedenom natuknicom pokazala da je Klaić uglavnom sustavno i dosljedno obradio taj dio rječničkoga korpusa dodavši glagolskim natuknicama primarne (prozodijske i morfološke) te sekundarne podatke (rječotvorne, etimološke, stilske, terminološke i semantičke). U leksikografskome opisu zamjećuju se neke osobitosti Klaićeve obradbe. Kod primarnih se podataka razlikuje navođenje potpunoga ili djelomičnoga prezentskog oblika koje ovisi o prozodijskim i paradigmatiskim značajkama natuknice. Zanimljive su glagolske natuknice kojima su polaznom natuknicom fonološke inačice, a pozornost zaslužuje i trojako navođenje elementa *se*. Rječotvorni podaci upućuju na glagolskovidske parnjake i na uporabu značenjski istih ili bliskih sufiksalskih morfema koja je bila pod utjecajem tadašnjih sociolingvističkih okolnosti. U prikazu etimoloških podataka od trećega se izdanja pojavljuju i oznake *hrv.-tur.* i *hrv.-njem.* za glagolske prefiksalske izvedenice u kojima je korijensko polazište stranoga podrijetla, a prefiks hrvatski. Stilska obilježja glagolskih natuknica vrlo su razvedena te informiraju o govornikovu stavu, supstandardnim govorima ili prostornim značajkama, a među terminološkim podacima zanimljive su rabljene opisne odrednice. Uporaba dvaju upućivačkih metajezičnih sredstava s različitim funkcijama (*v.* i *usp./isp.*) ukazuje na nastojanje da se primjereno označe različite obavijesti o natuknici. Raznolikost značenjskih opisa glagolskih natuknica ipak otkriva nedosljednosti u semantičkome obrascu, no ujedno potvrđuje i pomak u odnosu na onodobne hrvatske jednojezičnike.

Iako se za model rječničkoga opisa glagolskih natuknica primijenjenim u Klaićevu *Rječniku* može reći da je ispunio polaznu autorsku zamisao, ne može se zanemariti činjenica da i taj model ima svojih nedosljednosti, nedorečenosti i neujednačenosti. Te su slabosti dakako zamjetne i u leksikografskim postupcima u prvim četirima izdanjima Klaićeva *Rječnika*, ali one ne umanjuju vrijednost toga iznimnog djela hrvatske jednojezične leksikografije. Leksikografski se propusti u opisu glagolskih natuknica nisu analizirali u ovome radu, a na njih valja obratiti pozornost nekom drugom prigodom.

Izvori:

- KLAIĆ, BRATOLJUB. ¹1951. *Rječnik stranih riječi, izraza i kratica*. Zora: Državno izdavačko poduzeće Hrvatske. Zagreb.
- KLAIĆ, BRATOLJUB. ²1958. *Rječnik stranih riječi, izraza i kratica*. Zora. Zagreb.
- KLAIĆ, BRATOLJUB. ³1962. *Rječnik stranih riječi, izraza i kratica*. Zora. Zagreb.
- KLAIĆ, BRATOLJUB. ⁴1966. *Veliki rječnik stranih riječi, izraza i kratica*. Zora. Zagreb.

Citirana literatura:

- PETROVIĆ, BERNARDINA. 2002. Uputnice u dvojezičnicima s hrvatskim kao polaznim jezikom. *Filologija* 38-39. 125–135.
- PETROVIĆ, BERNARDINA. 2006. Hrvatska jednojezična leksikografija. *Hrvatski jezik u XX. stoljeću*. Ur. Samardžija, Marko; Pranjković, Ivo. Matica hrvatska. Zagreb. 463–490.
- SKOK, PETAR. 1955. O sufiksima *-isati*, *-irati* i *-ovati*. *Jezik* 4/1. 36–43.
- TAFRA, BRANKA. 2012. Što je hrvatskoj leksikografiji natuknica? *Stručak riječima ispunjen: Zbornik radova posvećen Antici Menac o njezinu 90. rođendanu*. Ur. Fink-Arsovski, Željka. Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu. Zagreb. 111–132.

Verb Entries in the First Four Editions of *Dictionary of Foreign Words* (¹1951., ²1958., ³1962., ⁴1966.) by Bratoljub Klaić

Abstract

Dictionary of foreign words by Bratoljub Klaić is a serious, reliable and relevant lexicographical handbook to the professional circles as well as to the interested users. The paper analysis focuses on the structure of the dictionary entry of verbs in the first four edition (¹1951., ²1958., ³1962., ⁴1966.) of Klaić's *Dictionary*. The verb entries can be initial or derived in these editions. Primary and secondary data of verb entries are analyzed (morphology and accentuation, word formation, etymology, stylistic labels, definition).

Ključne riječi: Bratoljub Klaić, *Rječnik stranih riječi*, glagoli, leksikografija
Key words: Bratoljub Klaić, *Dictionary of Foreign Words*, verbs, lexicography